

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

**КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

Навчальна програма спецкурсу

**«Алгоритм написання заявки для участі в
міжнародних проектах»**

для слухачів курсів підвищення кваліфікації
педагогічних працівників

Укладач: Розіна Надія Вікторівна,
методист лабораторії
розвитку освіти та педагогічних
інновацій КНЗ «Черкаський обласний
інститут післядипломної
освіти педагогічних працівників»,
кандидат педагогічних наук

**ЧЕРКАСИ
2019 р.**

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3 с.
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН.....	6 с.
ЗМІСТ ПРОГРАМИ СПЕЦКУРСУ.....	9 с.
СЛОВНИК ТЕРМІНІВ.....	11 с.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Однією з ключових умов сталого розвитку України є зміцнення її міжнародних позицій. Головна мета діяльності комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» в цьому напрямку спрямована на формування позитивного міжнародного іміджу інституту, підтримку та розвиток зарубіжних зв'язків в освітніх, соціальних та культурних сферах.

Зарубіжні зв'язки сприяють розвитку міжнародної діяльності інституту в освітній галузі, наближаючи її до європейського освітнього простору в рамках дії Болонського процесу. Діяльність комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» протягом останніх років показує ріст активності в розвитку освітньої співпраці зі спорідненими закордонними закладами. Так укладено угоду про співпрацю з Університетом суспільних наук (Польща), де пройшли вже закордонне стажування 2 педагогічних працівника інституту.

Освітня програма Європейського Союзу ТЕМПУС підтримує модернізацію системи вищої освіти та створює простір для співпраці в країнах-партнерах ЄС через університетські проекти. Також програма спрямована на добровільне наближення систем вищої освіти в країнах-партнерах до здобутків розвитку вищої освіти в країнах ЄС, і додатково пропагує підхід міжлюдської співпраці (people to people approach).

Завдання освітньої програми ЄС «Навчання впродовж життя» (Lifelong Learning) узгоджуються з Лісабонською стратегією та положеннями Болонського процесу: 1) модернізація навчальних програм; 2) удосконалення процесів управління та врядування в системі вищої освіти; 3) зміцнення зв'язків між освітою та суспільством (громадянським суспільством, ринком праці тощо). Програма Темпус- IV надає можливість країнам-партнерам обирати для себе пріоритетні напрями реформування і заохочує всіх зацікавлених виявляти ініціативу, шукати інноваційні підходи, створювати новітні освітні продукти і

послуги. Для підтримки дослідницьких проектів у ЄС та у країнах за його межами існує *7-ма рамкова програма як основний фінансовий інструмент Європейського Союзу*. Структура РП7 складається з чотирьох програм, що відповідають спеціальним цілям і основним компонентам зони європейських досліджень:

1. *Програма «Співробітництво»*. Вона сприяє співробітницьким дослідженням в Європі та інших країнах-партнерах за допомогою проектів міжнаціональних консорціумів промислових та наукових співтовариств.

2. *Програма «Люди»* забезпечує підтримку мобільності дослідників і розвитку кар'єри як для дослідників країн Європейського Союзу, так і для дослідників інших країн. Основним інструментом реалізації програми "Люди" є Програма мобільності ім. Марії Кюрі та забезпечує транснаціональну мобільність науковців, вчених, студентів, викладачів та працівників

3. *Програма «Ідеї»* - новий напрям у рамкових програмах. Його базова ідеологія – не лише сприяти дослідницькій співпраці між інституціями чи більшої міжнародній мобільності науковців, але й підтримувати найбільш інноваційні ідеї, що їх розробляють та втілюють європейські дослідники.

4. *Програма «Можливості»* посилює дослідницькі можливості, необхідні Європі для того, щоб створити базу знань, яка бурхливо розвиватиметься.

Програму спецкурсу «Алгоритм написання заявки для участі в міжнародних проектах» розроблено з метою підвищення рівня професійної підготовки педагогічних працівників з проектної технології, а саме написання заявки для участі в інвестиційних міжнародних проектах.

Специфічною особливістю даного спецкурсу є його практико-орієнтована спрямованість на ознайомлення педагогічних працівників з елементами формування проектної заявки в процесі написання для участі в інвестиційних проектах.

Метою проведення занять зі спецкурсу є:

– підготовка педагогічних працівників, що мають бажання та здатні впроваджувати інноваційні освітні та управлінські технології в практики

українських закладів середньої освіти, участь у розширенні та посиленні співпраці шляхом створення спільних проектних пропозицій, а також орієнтовані на підготовку й реалізацію відповідних індивідуальних мікро-проектів.

- розвиток логічного мислення педагогічних працівників, формування в них умінь самостійно здобувати знання;
- формувати уміння та способи діяльності для практично важливих завдань (участь в інвестиційному проекті);
- створення умов для розвитку пізнавального інтересу педагогічних працівників та формування в них пізнавальної мотивації за рахунок проектної спрямованості навчального матеріалу спецкурсу;
- розвиток професійно-ціннісних орієнтацій, становлення професійної позиції з урахуванням пізнавальних особливостей, мотивів, схильностей та інших особистісних якостей.

У процесі вивчення спецкурсу мають бути досягнуті такі результати:

- підвищено якість усвідомлення педагогічними працівниками проблем участі в інвестиційному проекті, засвоєння знань з формування проектної заявки;
- забезпечено нерозривність процесів засвоєння проектної технології і професійних знань;
- усвідомлення значущості інвестиційних проектів для суспільства; закладів середньої освіти та суспільства;
- формування особистості, здатної до самореалізації в глобальному світі.

Спецкурс «**Алгоритм написання заявки для участі в міжнародних проектах**», забезпечує неперервність у засвоєнні знань, індивідуалізацію освітнього процесу, що є необхідною умовою підвищення кваліфікації педагогічних працівників у міжкурсовий період.

Профіль програми спецкурсу «Алгоритм написання заявки для участі в міжнародних проектах»		
Тип ступеня та обсяг програми	Освітньо-професійна програма, 0.45 кредиту ЄКТС	
Вищий навчальний заклад	Комунальний навчальний заклад «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», заклади вищої освіти	
Період акредитації	Безстроковий	
Рівень програми	Підвищення кваліфікації педагогічних працівників	
А	Ціль програми	
	Надання знань педагогічним працівникам про алгоритм написання проектної заявки для участі в міжнародних проектах; усвідомлення значущості інвестиційних проектів для суспільства, закладів середньої освіти та суспільства; формування особистості, здатної до самореалізації в глобальному світі.	
В	Характеристика програми	
1	Предметна область/ спеціальність	Післядипломна освіта педагогічних працівників/ директори закладів загальної середньої освіти, завідувачі філій, заступники директорів, вчителі
2	Фокус програми: загальна/ спеціальна	Акцент на формуванні проектної заявки, розвиток особистості, здатної до самореалізації в глобальному світі.
3	Орієнтація програми	Програма курсу орієнтовна на розвиток і удосконалення складових професійної компетентності керівних кадрів та педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, що забезпечують нерозривність процесів засвоєння проектної технології і професійних знань.
4	Особливості програми	Реалізація завдань для досягнення результатів здійснюється у формі активної взаємодії педагогічних працівників під час лекцій, тренінгів, практичної та самостійної роботи, спрямованих на зростання управлінської ефективності та комунікативної культури керівників закладів освіти та професійної

		майстерності педагогічних працівників.
С	Працевлаштування та продовження освіти	
1	Працевлаштування	Посади директорів закладів загальної середньої освіти, завідувачів філій, заступників директорів, вчителів.
2	Продовження освіти	Навчання за програмами підвищення професійного рівня педагогів та керівників закладів освіти. Можливість організації тренінгів для учасників освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти.
D	Стиль навчання	
1	Підходи до викладання та навчання	Лекції, практичні роботи, практичні заняття в групах, семінарські заняття, самостійна робота, круглий стіл.
2	Методи оцінювання	Усні презентації, практичні роботи, тестування.
E	Програмні компетентності	
1	Загальні	Здатність до: <ul style="list-style-type: none"> – навчання та самонавчання; – пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел; – застосування знань на практиці; – критичності, самокритичності; – планування та розподілу часу; – партнерської взаємодії із усіма учасниками освітнього простору; – генерування нових ідей (креативності); – виявлення, ефективного вирішення проблем; – прийому обґрунтованих рішень; – роботи в команді; – мотивації людей; – досягнення спільних цілей; – конструктивної взаємодії з іншими людьми, – прийняття та поваги; – адекватної оцінки і підтримки якості роботи; – використання інформаційно-комунікаційних технологій; – діяльності з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю.
2	Фахові	<ul style="list-style-type: none"> – спроможність створювати середовище, сприятливе для партнерської взаємодії учасників освітнього простору; – уміння будувати і підтримувати партнерські взаємини.
F	Програмні результати навчання	

		<ul style="list-style-type: none"> – усвідомлення педагогічними працівниками проблем участі в інвестиційному проекті, – засвоєння знань з формування проектної заявки; – нерозривність процесів засвоєння проектної технології і професійних знань; – усвідомлення значущості інвестиційних проектів для суспільства; закладів середньої освіти та суспільства; – організація ефективної партнерської взаємодії учасників освітнього процесу; - формування особистості, здатної до самореалізації в глобальному світі – використання методів та прийомів інтерактивних технологій для активізації та розвитку творчих і комунікативних можливостей, мотивації всіх учасників освітнього процесу; – формування прагнення до саморозвитку шляхом використання педагогіки партнерства, сучасних інноваційних підходів до організації освітнього процесу;
--	--	---

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Тема (зміст) заняття	Кількість годин	
		Лекц.	Практ
Модуль 1.			
	Початок роботи над проектною заявкою	1	
	Написання анотації та вступу до проектної заявки		2
Модуль 2.			
	План, ризики та очікувані результати проекту в проектній заявці	1	
	Визначення ризиків та очікуваних результатів проекту		2
Модуль 3.			
	Економічне обґрунтування проекту	1	
	Визначення бюджету проекту та складання звітності проекту		2
		3	6
	Всього		9

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1.

ТЕМА: ПОЧАТОК РОБОТИ НАД ПРОЕКТНОЮ ЗАЯВКОЮ (3 ГОД).

ЗАВДАННЯ:

- поглиблення знань про складові проектної заявки;
- усвідомлення значення стратегії проекту;
- з'ясування важливих компонентів у формулюванні мети та завдань проектної заявки;

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

Титульний аркуш. Подання інформації про організацію. Основні цілі та завдання організації. Аналіз досвіду та кваліфікації персоналу для виконання

даного проекту. **Вступ до проектної заявки.** **Формулювання проблеми.** Схема опису проблемної ситуації. Причини виникнення проблемної ситуації. Наслідки проблемної ситуації. Прогноз щодо динаміки розвитку проблемної ситуації. Стратегія проекту. **Цільові групи проекту:** заходи та ресурси; продукти; результати; вплив. **Мета проекту.** **Формулювання мети:** Конкретна. Вимірювальна. Досяжна. Орієнтована на результат. Орієнтована на певний термін. **Складові формулювання мети проекту:** специфіка проблеми; цільова група; спосіб досягнення мети проекту. **Завдання проекту:** зміни; клієнти; кількісний показник результату; виконання завдання; час. **Методологія:** дослідження; тренінги; інформаційна компанія.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.

- Які основні цілі та завдання вашої організації?
- За якою схемою відбувається формулювання проблеми?
- Які основні причини виникнення проблеми?
- Яким чином опишемо наслідки проблемної ситуації?
- Назвіть цільові групи проекту.
- Наведіть приклади формулювання мети проекту.
- Охарактеризуйте специфічну проблему, яка вирішується в проекті?
- Які складові містить завдання проекту?

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ.

1. Стереотипи грантоотримувачів [Електронний ресурс] Портал “Громадський Простір” сайт – URL : <https://www.prostir.ua/?news=stereotypy-hrantootrymuvachiv>
2. Новини [Електронний ресурс] BusinessWeek Стажування за кордоном : сайт – URL : <http://www.ceasc-bw.com/products/planujete-otrimati-jevropejskij-grant-vchitsya-pisati>
3. Майорова Т. В. Проектне фінансування : підручник / Т. В. Майорова, О. О. Ляхова; за заг. ред. Т. В. Майорової. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ : КНЕУ, 2017. – 434 с.

4. Шаповалова Н. Участь України в агенціях і програмах Європейського Союзу: перспективи та можливості / Гол. ред. О. Шуміло ; творча група у складі Н.Шаповалова, І. Озимок, Ю.Селянко, О. Татаревський ; міжнародний центр перспективних досліджень. Київ. 2008. 334 с.
5. Міжнародна діяльність [Електронний ресурс] Національний гірничий університет. [сайт] – URL : http://science.nmu.org.ua/ua/ndc/int_sciен_projects/inform_baza_ua.pdf

МОДУЛЬ 2.

ТЕМА: ПЛАН, РИЗИКИ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТУ В ПРОЕКТНІЙ ЗАЯВЦІ (3 ГОД)

ЗАВДАННЯ:

- поглиблення знань з розробки плану виконання проекту;
- усвідомлення значення принципу рівності можливостей в проектах;
- з'ясування методики поширення інформації про проект.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

Розробка плану виконання проекту. Робочий план. Визначення очікуваних результатів. Елементи співпраці з ЗМІ. Поширення інформації про проект. Візуалізація інформації про співфінансування. Візуалізація приміщень і заходів, що проводяться в рамках проекту. **Принцип рівності можливостей в проектах.** Гендерний підхід. Гендерний стереотип. Приклади коректного управління проектами.

Аспекти проекту, що підлягають моніторингу та оцінці: цілі, завдання, заходи, робочий план, ресурси. **Бюджет:** людські ресурси; обладнання та матеріали; поїздки; місцевий офіс; інші витрати та послуги.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.

- Яким чином проект змінить ситуацію групи, до яких цільових груп це адресовано
- Яким чином проект підвищить потенціал цільової групи?
- Чи будуть в момент завершення проекту готові структури для продовження діяльності?

- Чому необхідно інформувати про свій проект?
- Яким чином інформувати пресу?
- Як позначити місце проекту?
- Яку інформацію маєш розмістити на Інтернет сторінці?
- Що маємо врахувати, розміщуючи логотипи Європейських Фондів та Європейського Союзу?
- Які додаткові інформаційні заходи можна та не рекомендовано здійснювати?
- На що звертаємо увагу при формуванні бюджету?
- У чому визначається методологія проекту?
- Охарактеризуйте хід проведення інформаційної компанії.
- Як проводимо дослідження проекту?

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ.

1. Міжнародна допомога Україні [Електронний ресурс] Open Aid Ukraine Міністерство економічного розвитку і торгівлі України Офіційний портал координації міжнародної допомоги України – URL : <http://openaid.gov.ua/>
2. Перспективи залучення допомоги ЄС до 2020 року [Електронний ресурс] Міністерство економічного розвитку і торгівлі : офіційний веб-сайт – URL : <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=464a91e3-a214-4f0d-9487-a0cf1c356f37&title=PerspektiviZaluchenniaDopomogisDo2020-Roku>

МОДУЛЬ 3.

ТЕМА: ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЕКТУ (3 ГОД).

ЗАВДАННЯ:

- поглиблення знань з методики обґрунтування проекту;
- усвідомлення ролі обґрунтування основної ідеї проекту;
- з'ясування значення знань щодо аналізу ринку в обґрунтуванні проекту.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

Аналіз загальних можливостей проекту. Етапи підготовки обґрунтування. Обґрунтування на рівні Європи, України, регіону, району. Оцінювання проекту і прийняття рішення щодо інвестування. Суспільна ефективність проекту.

Соціальний показник ефективності проекту: рівень, спосіб життя; здоров'я і тривалість життя. Основна ідея. Ідея проекту. Спонсори. Відомості про проект. Аналіз ринку. Місце розташування і навколишнє середовище. Етапи розроблення організаційної структури. Визначення потреби у трудових ресурсах. Підготовка програм навчання і набору персоналу.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.

- Поясніть, яким чином економічне обґрунтування дає змогу пов'язати інвестиційний задум з цілями і намірами учасників процесу проектного фінансування.
- Дайте визначення поняттю «суспільна ефективність» проекту.
- Схарактеризуйте соціальний показник ефективності проекту:
- Що містять соціальні результати реалізації інвестиційного проекту

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ.

1. Інвестиційний аналіз : підручник. – 2-ге вид., перероб. та доп. / А. А. Пересада, Т. В. Майорова та ін. ; кер. авт. кол. і наук. ред. А. А. Пересада. Київ : КНЕУ, 2008. 544 с.
2. Виленский П. Л. Оценка эффективности инвестиционных проектов. Теория и практика: учеб. пособ. – 5-е изд. перераб. и доп. / М. : Поли ПринтСервис, 2015. 1300 с.
3. Майорова Т. В. Проектне фінансування : підручник / Т. В. Майорова, О. О. Ляхова; за заг. ред. Т. В. Майорової. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ : КНЕУ, 2017. – 434 с.

СЛОВНИК ТЕРМІНІВ

дофінансування – або цілковита державна підтримка, це кошти, походженням з європейських фондів (можливо додатково з державного або місцевого бюджетів), які надаються бенефіціару на підставі договору про дофінансування, що не включає власний внесок бенефіціара, що фінансуються з державних ресурсів. Розмір дофінансування визначається в договорі (грантовій угоді) або рішенні про дофінансування. З метою визначення, чи вартість дофінансування,

яке надається, перевищує визначений поріг слід перевірити за курсом обміну валют PLN/EURO, який публікується Європейським Центральним Банком за місяць, що передує місяцю укладання договору/видачі рішення. Щомісячні облікові курси обміну валют Європейської Комісії публікуються на Інтернет-сторінці:

<http://www.ecb.int/stats/exchange/eurofxref/html/eurofxref-graph-pln.en.html>

http://ec.europa.eu/budget/infoeuro/index.cfm?fuseaction=currency_historique¤cy=153&Language=en

момент отримання дофінансування – в залежності від способу надання дофінансування – це дата підписання договору про дофінансування проекту (грантової угоди) або дата видачі рішення про дофінансування проекту.

плакат – це носій інформації розміром щонайменше формату А3 (формат аркуша розміром 297x420 мм), який служить для позначення проектів. Використовується горизонтальний або вертикальний формат. Розміщення плакату/ів стосується тих бенефіціарів, які не зобов'язані розміщувати інформаційні або пам'ятні таблиці.

інформаційна таблиця – це носій інформації великого формату (мінімальний розмір 80x120 см), який інформує про проект в даній локалізації в процесі його реалізації; носить тимчасовий характер. Розміщення інформаційних таблиць стосується тих бенефіціарів, які реалізують проекти, що співфінансуються з Європейського Фонду Регіонального Розвитку або Фонду Єдності та передбачають діяльність у сфері інфраструктури, будівельних робіт, а дофінансування проекту перевищує суму рівнозначну 500 тис. євро, згідно з підписаним договором або рішенням, відповідно до якого надається дофінансування.

пам'ятна таблиця – це носій інформації, який може бути у формі звичайного біл-борду (таблиці великого формату) або меншим, у формі звичайної таблиці. На відміну від інформаційних таблиць, пам'ятна таблиця розміщується **після закінчення проекту**. Незалежно від величини пам'ятні таблиці мають бути виготовлені з витривалих матеріалів, оскільки їх метою є інформування про

проект щонайменше впродовж терміну тривалості проекту. Пам'ятні таблиці є обов'язковими для бенефіціарів, що завершили реалізацію проекту, розмір дофінансування за яким перевищував суму еквіваленту 500 тис. євро (згідно з договором або рішенням про надання дофінансування). Це стосується усіх бенефіціарів фонду політики єдності (Європейського Фонду Регіонального Розвитку, Фонду Єдності та Європейського Соціального Фонду), якщо їх проект полягав у придбанні основних засобів або фінансуванні діяльності у сфері інфраструктури, або виконанні будівельних робіт.

тривалість проекту – це час, протягом якого здобуті у рамках проекту основні засоби слід використовувати у незмінному вигляді (форма і розмір) у відповідності до положень договору про дофінансування. Стандартно цей період складає п'ять років. Виключенням з цього правила є мікро, малі та середні підприємства, для яких період тривалості проекту складає три роки.

Період тривалості проекту рахується від закінчення проекту. Якщо нормативні документи, якими врегульовано питання надання державної допомоги, передбачають більш жорсткі вимоги у цій сфері, то у такому разі для тебе є обов'язковим період, визначений такими нормативними документами. Період тривалості проекту – якщо він є обов'язковим для тебе – прописується в договорі про дофінансування.

закінчення проекту – це дата остаточного платежу для проекту. Цією датою є дата здійснення переказу на банківський рахунок бенефіціара (у разі, коли в рамках розрахунків згідно заявки остаточного платежу бенефіціарові переказуються кошти). В інших випадках остаточним платежем вважається момент затвердження інституцією, що надає дофінансування, заявки на остаточний платіж.

символ Європейських Фондів – або логотип ЄФ, це логотип, що складається з графічного зображення назви Європейські Фонди та назви програми, з якої цілком або частково фінансується даний проект.

символ Європейського Союзу – або **логотип ЄС**, це логотип, який складається з прапору Європейського Союзу, напису Європейський Союз і назви фонду, який співфінансує даний проект.